

IS-SAĊERDOZJU TA' KRISTU FL-ITTRA LIL-LHUD (4)

Noel Muscat ofm

L-aktar element importanti fit-tema dwar is-saċerdozju ta' Kristu fl-Ittra lil-Lhud hu l-aspett saġrifkali tal-mewt ta' Kristu fuq is-salib. Hu fuq is-salib li Ġesù jsir saċerdot u vittma li joffri lill-Missier saġrifċju perfett li jneħhi d-dnub darba għal dejjem. Hu jissigilla f'demmu l-patt il-ġdid, bl-espjazzjoni u l-offerta tiegħu nnifsu lill-Missier.

Kristu bhala qassis li joffri lilu nnifsu b'sagrificċju tal-Patt il-ġdid u ta' dejjem billi jxerred demmu fuq is-salib (9,11-23)

“Imma Kristu ġie bhala l-qassis il-kbir tal-ġid li ġa ġie. Hu daħal minn tinda aqwa u aktar perfetta li m'hijiex maħduma b'idejn il-bnedmin, jiġifieri m'hijiex ħolqien ta' din l-art; hu daħal darba għal dejjem fis-Santwarju, mhux bis-saħħa tad-demmm tal-mogħoż u ta' l-ġoġiela, imma bis-saħħa ta' demmu stess, u hekk kiseb fidwa għal dejjem. Jekk id-demmm tal-mogħoż u tal-ġniedes u l-irmied ta' l-ġoġiela mraxxax fuq dawk li huma mnigġsa jista' jqaddishom billi jagħtihom l-indafa tal-ġisem, kemm aktar id-demmm ta' Kristu, li bl-Ispirtu ta' dejjem offra lilu nnifsu vittma ħajja lil Alla, jista' jnaddaf il-kuxjenza tagħkom mill-ġhemil mejjet biex taqdu lil Alla ħaj!” (9,11-14).

L-awtur jiddeskrivi l-mewt sagrafikali ta' Kristu fuq is-salib fuq il-mudell tar-rit Lhudi tal-*Yom Kippur*, jew il-Jum ta' l-Espjazzjoni (Lev 16), meta l-qassis il-kbir kien jidhol bid-demmm ta' l-animali sagrafikati quddiem ix-xhieda tal-patt fil-qaddis tal-qaddis, biex hekk jaqla' mingħand Alla l-maħfra tad-dnubiet tiegħu u tal-poplu. Kristu daħal fit-tinda vera, din id-

darba b'demmu stess, biex imbagħad jgħaddi għas-santwarju veru, mhux dak tat-Tempju ta' Ġerusalem, imma s-santwarju tas-smewwiet fejn hu jsaltan fil-lemin tal-Missier bhala l-uniku Medjatur li jidhol għalina quddiemu.

Is-sagrificċju ta' Kristu mhux inqas veru mis-sagrificċji tal-animali tat-Testment il-qadim, imma hu bil-wisq aktar superjuri għalihom, għaliex jirrapprezenta impenn personali ta' bniedem li hu mingħajr dnub, u mimli ħajja bil-qawwa ta' l-Ispirtu s-Santu. Minn hawn tiġi l-qawwa tal-purifikazzjoni tal-kuxjenza li hu jwettaq biex jgħaqqad lill-bnedmin ma' Alla.

“U għalhekk hu medjatur ta' patt ġdid, testment ġdid, biex, wara li sehhet il-mewt għall-fidwa tal-ħtijiet li saru fi żmien il-patt ta' qabel, dawk li huma msejħin minn Alla jiksbu l-wirt ta' dejjem li hu wegħedhom. Fejn ikun hemm testment, ikun jeħtieġ li tixxandar il-mewt ta' min għamlu. Għax testment jibda jgħodd wara l-mewt, u ebda saħħa ma jkollu sakemm dak li jkun għamlu jibqa' ħaj. Kien għalhekk li anqas l-ewwel patt ma twettaq mingħajr demm. Għax Mosè, wara li nieda lill-poplu l-kmandamenti kollha kif titlob il-Liġi, ħa d-demmm ta' l-ġoġiela u tal-mogħoż flimkien mal-ilma, u bis-suf aħmar u l-friegħi

ta' l-issopu raxx l-istess ktieb u l-poplu kollu, u qal: ‘Dan hu d-demmm tal-patt li Alla ordnalkom’. Hekk ukoll raxx bid-demmm it-tabernaklu u t-tagħmir kollu tal-kult. Tabilhaqq, skont il-Liġi, tista' tgħid kolloxx jissaffa bid-demmm; u bla tixrid tad-demmm ma hemmx maħfra. Jekk mela kien meħtieġ li xbihat tal-ħwejjegħ tas-sema jissaffew b'dawn ir-riti, dawn l-istess ħwejjegħ tas-sema kellhom jissaffew b'sagrificċji aqwa” (9,15-23).

Ir-rit ta' espjazzjoni li għamel Mosè jsib għalhekk il-perfezzjonament tiegħu bis-sagrificċju waħdieni ta' Kristu, li fih il-kult tat-Tempju jsib il-milja tiegħu fil-kult tat-Testment il-ġdid tal-poplu sacerdotali tal-mifdijin.

Il-kelma Griega *diatheke* tfisser kemm patt kif ukoll testment. It-tradizzjoni tas-Septuaginta tuża din il-kelma biex tindika l-patt li Alla jagħmel mal-poplu tiegħu (ebrajk: *berit*). Kristu jinawgura f'demmu testment u patt ġdid.

Kristu li jidhol fis-santwarju veru tas-smewwiet bl-uniku sagrafikċju ta' l-ubbidjenza tiegħu lejn ir-rieda tal-Missier (9,24 – 10,18)

“Għax Kristu ma daħalx f'santwarju magħmul b'idejn il-bnedmin li hu biss xbieha tas-santwarju veru, imma

daħal fis-sema stess, biex issa jidher għalina quddiem Alla. U daħal hemm mhux biex minn żmien għal żmien joffri lilu nnifsu bħalma l-qassis il-kbir jidhol kull sens fis-santwarju biex joffri demm haddieħor. Li kieku kien hekk, kien ikollu jbati ħafna drabi sa mill-holqien tad-dinja, iżda issa deher darba għal dejjem, meta waslet il-milja taż-żminijiet, biex ineħhi d-dnub bis-sagrificċju tiegħu nnifsu. U kif hu miktub għall-bnedmin li għandhom imutu darba biss, u wara dan isir il-gudizzju, hekk ukoll Kristu, wara li offra lilu nnifsu darba biss biex jitgħabba bid-dnubiet ta' kulhadd, għad jergħa' jidher darbòhra, mhux biex ineħhi d-dnubiet, imma biex isalva lil dawki li qegħdin jistennewh bil-

herqa" (9,24-28).

Mill-ġdid hawnhekk insibu riferiment għar-rit tal-Jum ta' l-Espjazzjoni jew *Yom Kippur*. Dan is-sagrificċju, kif ukoll l-olokawsti li s-sacerdoti kienu joffru kuljum fit-Tempju ta' Ġerusalem, ma kellhom l-ebda qawwa li jneħhu d-dnubiet tal-poplu. Kien għalhekk meħtieġ li jkun hemm sacrificċju wiehed u tassew effikaci li jkun jista' jelimina d-dnubiet. Dan kien biss is-sagrificċju ta' Kristu fuq is-salib.

"Għax ma jstax ikun li d-demmi tal-gniedes u tal-mogħoż ineħhi d-dnubiet. Għalhekk Kristu meta daħal fid-dinja qal: 'Sagrificċju u offerta int ma ridtx, imma ġisem int hejjejt għalija; vittmi mahruqa u vittmi

għad-dnubiet lilek ma għoġbukx. Jien mbagħad għidt: 'Hawn jien, ġejt biex nagħmel ir-rieda tiegħek, O Alla, kif fil-ktieb hemm miktub fuqi' (S 40,7-9) ... B'hekk Alla neħha s-sagrificċji ta' l-ewwel biex iqiegħed flokhom tat-tieni. Bis-saħħa ta' din ir-rieda aħna konna mqaddsin, permezz ta' l-offerta tal-ġisem ta' Ġesù Kristu magħmula darba għal dejjem" (10,4-7; 9-10).

L-inutilità tas-sagrificċji ta' l-annimali kienet diġà ġiet affermata mill-profeti fit-Testment il-qadim (Is 1,11-13; Ġer 6,20; 7,22; Ħos 6,6; Għam 5,21-25; Mik 6,6-8). Il-profeta kienu jikkellmu dwar in-nuqqas ta' sinċerità quddiem Alla permezz ta' kult li ma kienx jikkorrispondi

ghall-impenn ta' ubbidjenza ghar-rieda ta' Alla. Fil-każ ta' Kristu, li joffri lilu nnifsu f'ubbidjenza totali lill-Missier insibu l-perfezzjonament tal-kult magħmul fl-ispirtu u l-verità. L-awtur jikkwota s-Salm 40, u jibdel l-espressjoni Ebrajka "widnejja inti ftahtli" fl-espressjoni "ġisem int hejjejt għalija", biex jindika l-offerta tal-ġisem veru ta' Kristu magħmula darba għal dejjem.

"Kull qassis iehor imur kuljum biex jaqdi l-ministeru tiegħu, u joffri u jerga' joffri l-istess sagrificcju, bla ma jistgħu qatt inehhu d-dnubiet. Imma Kristu, wara li offra sagrificcju wiehed għad-dnubiet, qagħad għal dejjem fuq in-naha tal-lemin ta' Alla, fejn qieghed jistenna sa ma l-ghedewwa tiegħu jitqieghdu

mirfes taht riglejha. Ghax hu b'offerta waħda għamel perfetti għal dejjem lil dawk li huwa jqaddes" (10,11-14).

B'hekk l-awtur ta' l-Ittra lil-Lhud jikkonkludi l-osservazzjonijiet tiegħu dwar is-sacerdozju perfett ta' Kristu, billi jindikah bhala l-uniku sacerdozju veru tat-Tesment il-ġdid. Il-Knisja tara f'din it-teologija l-baži tat-tagħlim tagħha dwar is-sacerdozju ministerjali, li hu sehem fl-uniku sacerdozju ta' Kristu, il-qassis il-kbir li daħal fis-smewwiet bis-saħħa tad-demmi li xerred darba għal dejjem fuq l-altar tas-salib, u li l-Knisja ggeddu ta' kuljum fiċ-ċelebrazzjoni tas-sagraficcju Ewkaristiku.

ĠEDDED L-ABBONAMENT TIEGHEK

L-ART *Imqaddsa*
RIVISTA BIBLIKA

TIGDID
L-ART IMQADDSA
2011

ABBONAMENT:

€10 fis-sena

€15 jew aktar Sostenitur

TOHROĠ KULL 3 XHUR

Kummissarjat tal-Art Imqaddsa

8, Triq Santa Luċija,

Valletta, VLT 1188

Malta

Tel: 2124 2254

E-mail: comalt@ofm.org.mt

www.ofm.org.mt

Kunjom _____

Isem _____

Indirizz _____

_____

_____

Kodiċi Postali _____

Qed nibgħat €____

bħal abbonament għall-2011

Fl-Art Imqaddsa mal-Frangiskani - 2011

25 ta' Jannar - 2 ta' Frar 2011

Prezz: €1150

Ikteb jew ċempel:

Kummissarjat tal-Art Imqaddsa

8, Triq Santa Luċija,

Valletta, VLT 1188

Malta

Tel: 2124 2254

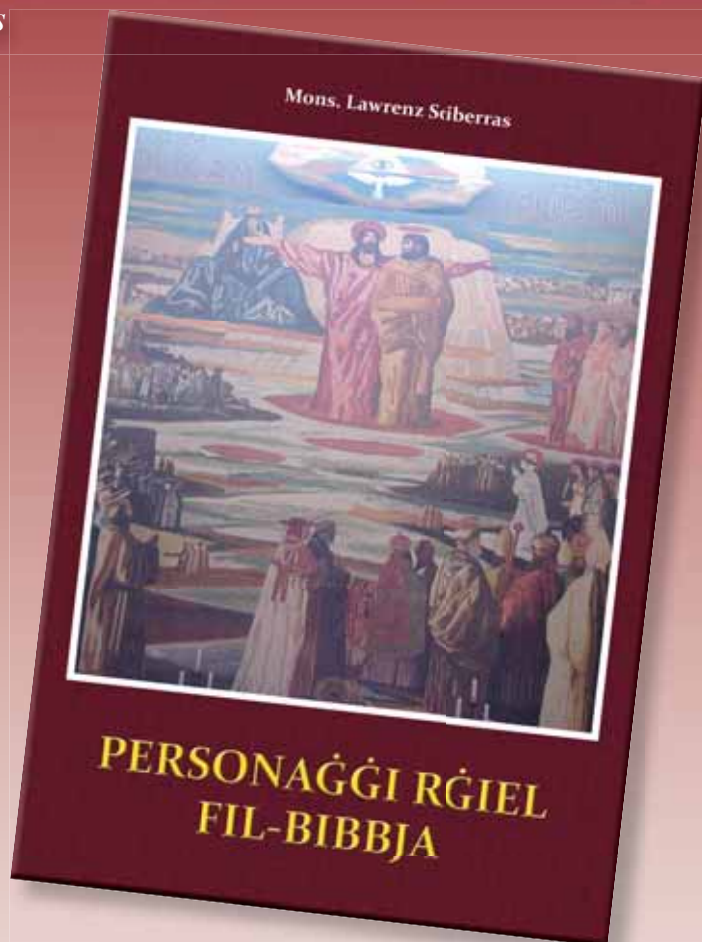
E-mail: comalt@ofm.org.mt

www.ofm.org.mt

Personagġi Rġiel fil-Bibbja

Mons. Lawrenz Sciberras

Għal min jixtieq iduq aktar il-benna u l-ġmiel tal-istorja tas-salvazzjoni, dan il-ktieb huwa grazzja. Bi stil sempliċi u mexxej, l-awtur iqegħidna fir-rakkonti u fil-kuntest vitali ta' dawn l-irġiel li huma wkoll, huma ħoloq f'katina twila ta' ġrajjet u avventuri fil-misteru ta' Alla.

Prezz: €10

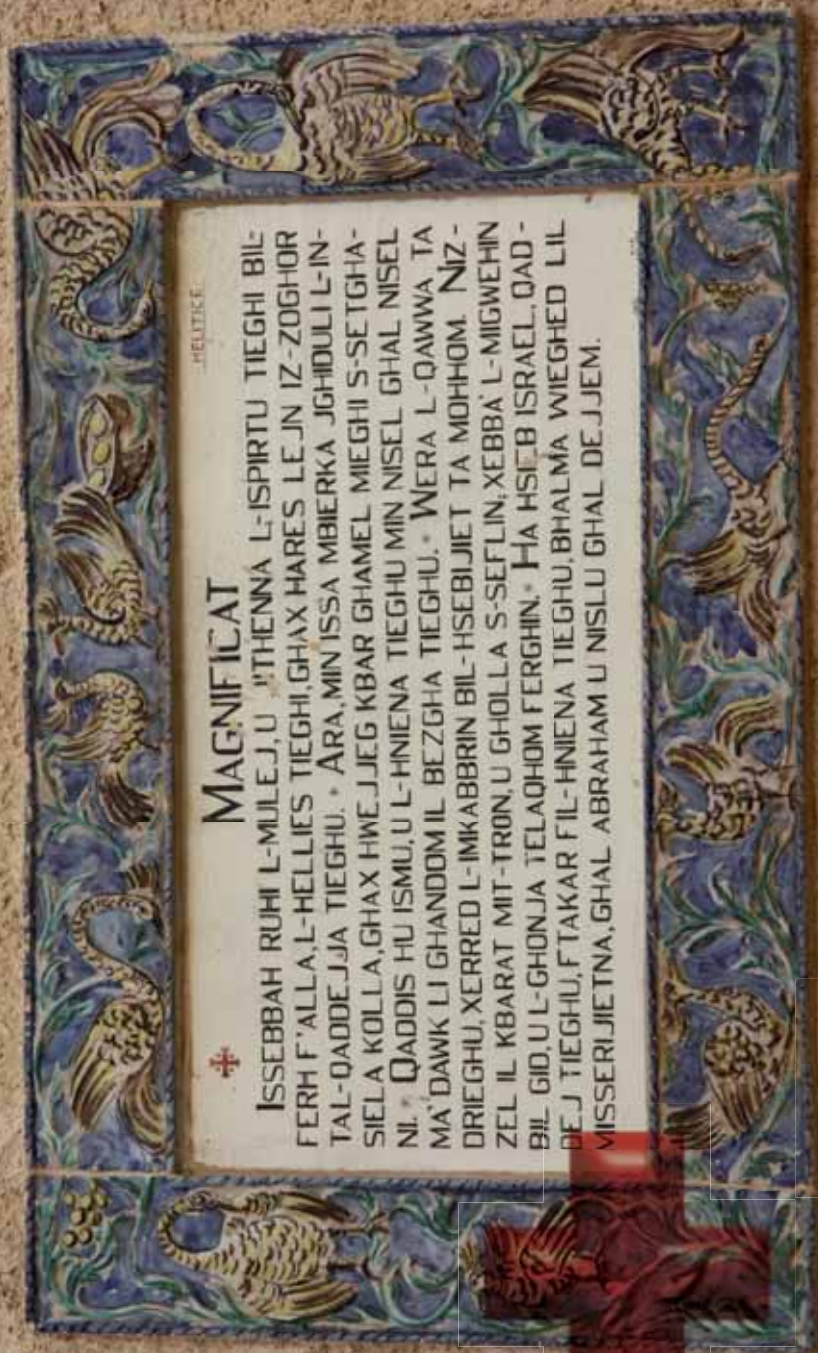

Kummissarjat tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1188
Malta
Tel: 2124 2254
E-mail: comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

L-Art Imqaddsa mal-Frangiskani

ċempel: 21242254

MAGNIFICAT

ISSEBBAH RUHI L-MULEJ, U "THENNA L-ISPIRTU TIEGHI BIL-FERH F'ALLA, L-HELLIES TIEGHI, GHAX HARES LEJN IZ-ZOGHOR TAL-QADDEJJA TIEGHU. * ARA, MIN ISSA MBIERKA JGHIDULI L-INSIELA KOLLA, GHAX HWE JJEG KBAR GHAMEL MIEGHI S-SETGHA-NI. * QADDIS HU ISMU, U L-HNIENA TIEGHU MIN NISEL GHAL NISEL MA' DAWK LI GHANDOM IL BEZGHA TIEGHU. * WERA L-QAWWA TA DRIEGHU, XERRED L-IMKABBRIN BIL-HSEBIJJIET TA MOHHOM. NIZ-ZEL IL KBARAT MIT-TRON, U GHOLLA S-SEFLIN, XEBBA' L-MIGWEHIN BIL-GID, U L-GHONJA TELAQHOM FERGHIN. * HA HSEB ISRAEL, QADDEJ TIEGHU, FTAKAR FIL-HNIENA TIEGHU, BHALMA WIEGHED LIL MISSERJIETNA, GHAL ABRAHAM U NISLU GHAL DE-JJEM.